

Hur skall vi behandla Degenerativ Myelopati (DM)?

Under det senaste året har det uppkommit funderingar kring hur Degenerativ Myelopati (DM) ska behandlas inom rasen Chodský pes. Det har visat sig att flera länder även utanför Sverige ställt sig frågande till hur utvärderat DNA-test för DM är hos rasen Chodský pes. Eftersom det är ett mycket omdebatterat ämne bestämde sig Chodský pes klubbens sektor för Avel & Hälsa för att ta kontakt med Sofia Malm (genetiskt sakkunnig i Svenska Kennelklubbens Avel & Hälsa) för att få hjälp med att besvara våra frågor.

Denna sammanfattning besvarar frågorna:

- *Finns något laboratorium som validerat DNA-testet för rasen Chodský pes?*
- *Hur skall man göra för att få hjälp med att validera DNA-test på en ras?*
- *Utgör DM ett kliniskt problem för rasen?*
- *Hur verkar fördelningen se ut för DM gällande anlagsbärare, affekterade samt fria?*
- *Hur ser sambandet ut mellan hundarnas testresultat (genotyp) och kliniska status (affekterade av DM eller inte)?*

Sofia Malm börjar med att förklara att valideringen av ett DNA-test i vanliga fall görs i samband med att en ras- och specialklubb ansöker om hälsoprogram/central registrering baserat på ett DNA-test. Valideringen går ut på att SKK/AK ger som uppdrag till kommitténs DNA-grupp att titta på den forskning som ligger till grund för testet. Hon förklarar vidare att DNA-test kopplat till DM är svårt eftersom nedärvningen är komplex vilket innebär att sjukdomens utveckling kan styras av flera gener och miljöfaktorer i samverkan.

Enligt den svenska Chodský pes klubbens kännedom finns inga fall av DM dokumenterade i Sverige. Sofia Malm tog kontakt med ett labb i Tyskland (Laboklin) och fick då veta att de hade nära kontakt med en rasklubb som haft några dokumenterade fall av hundar som varit affekterade med symtom för DM. Labbet i Tyskland tog även upp att DM är ett svårt ämne för rasklubben då gentesterna visat att många hundar är bärare och affekterade av sjukdomen (free N/N: 45.0%, carrier N/DM: 41.7%, affected DM/DM: 13.2%). Avslutningsvis sammanfattat labbet att de förväntar sig att hundar som är homozygot för riskgenotypen DM/DM utvecklar sina första symtom först när de är mellan 8–9 år gamla, vilket baseras på att Chodský pes är en mellanstor hundras. Viktigt att också ha i åtanke är att hundens generella hälsa troligtvis också har en påverkan för i vilken ålder som sjukdomen kan utveckla sig och att sjukdomens symtom i vissa fall även kan blandas ihop med ”vanliga åldrings symtom” hos hundar.

Sofia Malm tog vidare kontakt med en avelskonsultent från Kennelklubben i UK och som arbetar med DNA-tester inom International Partnership for Dogs. Precis som Sofia beskriver så betonar avelskonsultenten att forskning visar på att sjukdomens nedärvning är komplex vilket skapar väldigt svåra förutsättningar för att kunna validera gentest för sjukdomen. Avelskonsultenten är också väldigt skeptiskt till att labbets uttalade kring att man förväntar sig att affekterade hundar kommer utveckla sjukdomen och menar som så att andra typer av

ryggproblem vid högre ålder lätt kan förväxlas med DM vilket gör att resultat från exempelvis enkäter i studier eller sammanställningar kan bli missvisande. Avelskonsulenten rekommenderar inte att prioritera DM-tester som underlag till avel eftersom testet inte anses tillräckligt validerat och med tanke på att det verkar finnas många anlagsbärare finns det en risk att utesluta allt för många hundar från avel som i övrigt är friska hundar vilket kan skapa problem för en liten avelspopulation. Experter från den Nordiska Kennel Unionen menar att DM-test kan vara ett bra verktyg för att säkerställa en klinisk diagnos hos en drabbad hund men rekommenderar inte som avelsverktyg. Om man däremot har DNA-testat bör man *undvika* att para homozygoter men inte nödvändigtvis utesluta en homozygot från avel om hunden är kliniskt frisk. En sådan individ kan paras med en fritestad hund. Anlagsbärande hundar får inte paras med varandra men kan även de användas mot fritestad hund.

Sammanfattningsvis finns det en uppenbar risk med att använda DM-test eftersom nedärvningen ännu inte är helt klarlagd och valideringen av testet är bristfällig. Denna risk innebär att man, med hänsyn till lagstiftning och SKKs regelverk, i avelsarbetet på osäkra grunder kan behöva utesluta avelsdjur som kan vara värdefulla i andra avseenden. Eftersom gentester utanför Sverige visat att många Chodský pes verkar vara anlagsbärare finns det en risk att det blir svårt att hitta avelsdjur som går att para med varandra. Sofia Malm rekommenderade oss i rasklubben att som ett första steg försöka kartlägga hur sjukdomsbilden av DM ser ut i den svenska populationen och undersöka om vi har några kliniska problem med sjukdomen.

Avslutningsvis vill vi rikta ett stort TACK till Sofia Malm som tog sig tiden att arbeta fram detta underlag.